

характер процедурних операцій та не відповідають головній меті застосування інституту митних режимів – задоволенню фінансових інтересів держави у митній сфері, удосконаленню національної промисловості, сприянню зовнішньоекономічним стосункам тощо.

Тому для підвищення ефективності забезпечення митних режимів необхідно здійснювати правове регулювання, яке повинно, по-перше, ґрунтуватись на загальновизнаних міжнародних правилах, що регламентують зовнішньоекономічні відносини; по-друге, враховувати провідний зарубіжний досвід у цій сфері; по-третє, відповідати усталеній практиці національного законодавства; та нарешті, будуватись на принципах спрощення та прозорості самої регламентації як митних режимів, так і в цілому всієї митної сфери.

Лише за таких умов митні режими зможуть активізувати ЗЕД і розвиток суб'єктів господарювання з урахуванням їх потреб та інтересів через стимулювання прогресивних змін з боку держави та формування чесного взаємовигідного співробітництва між суб'єктами господарювання та державою, що сприяє стимулюванню зовнішньоторговельної діяльності України.

### **Література:**

1. Дем'янюк О., Кекіш І. Митні режими у стимулюванні зовнішньоекономічної діяльності України / О. Дем'янюк, І. Кекіш // Світ фінансів – 2016. – № 2(47). – С. 75–87.
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-17 (поточна редакція – Редакція від 26.07.2017) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
3. Осадча Н. В. Митні режими як інститути стимулювання та обмеження зовнішньоекономічної діяльності / Н. В. Осадча, В. І. Ляшенко // Формування ринкової економіки. Спец. вип.: Проблеми сучасної економіки та інституціональна теорія: зб. наук. пр. – К. : КНЕУ, 2010. – С. 341–354.

**Ковбасовська Ірина**

Тернопільський національний економічний університет  
Науковий керівник: к.е.н., доцент Ткачик Ф. П.

## **УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ: МЕТОДИКА І ТАКТИКА ПРОТИДІЇ**

Державі для ефективного виконання своїх функцій потрібні фінансові ресурси. Успішне функціонування економіки будь-якої країни тісно пов'язане з оптимальним і стабільно-прогресуючим забезпеченням формування дохідної частини бюджету. Одним із основних факторів, що негативно позначаються на наповненні бюджету протягом тривалого періоду залишається таке явище як ухилення від сплати податкових платежів.

Як свідчить практика адміністрування встановлених законодавством України податків і зборів, конституційний обов'язок платників податків щодо повної і своєчасної сплати податкових платежів виконується не завжди і не усіма суб'єктами оподаткування. Часто це відбувається з причин нерозуміння громадянами глибинних аспектів такого обов'язку та недостатнього рівня їх

інформування щодо важливих наслідків та ефектів оподаткування для держави та суспільства [1, с. 205].

Ухилення від сплати податків – основний вид правопорушень у сфері оподаткування. До них відносять: неподання в податкові установи інформації про доходи, приховування реальних доходів шляхом внесення неправильних або перекручених відомостей у документи, використання підроблених документів.

Ухилення від сплати податків – це використання незаконних прийомів по зменшенню податкових зобов'язань. Існують такі методи ухилення від сплати податків [2]:

- нелегальна діяльність на ринку товарів і послуг, що включає в себе імітація зупинення діяльності підприємства, нелегальне виробництво товарів і надання послуг. Цей метод передбачає повну несплату всіх податків і зборів;

- в межах легальної діяльності приховування об'єктів оподаткування, тобто неправильне внесення у податкові декларації доходів, зниження сум виплаченої заробітної плати (виплата частини «у конвертах»), завищення валових витрат;

- невідображення у податковому обліку деяких операцій, зокрема продані товари продовжують обліковувати на складах підприємства;

- створення фіктивних фірм з метою уникнення відповідальності за ухилення від оподаткування, оформлення деяких операцій як дарунків;

- неумисні помилки і правопорушення, які виникли внаслідок необізнаності платників через недостатнє інформування податковими органами чи через складність, часті зміни податкового законодавства.

Законодавством більшості країн за такі дії передбачається кримінальна відповідальність у вигляді штрафу або позбавлення волі від 1 до 5 років. Крім того, у Франції, наприклад, однаково карається як закінчений злочин, що виявляється у викривленні або приховуванні даних, істотних для оподаткування, так і замах на такий злочин. У США відповідальність настає навіть за спробу уникнути сплати податків. Податкові злочини належать до категорії діянь, які дуже важко викрити і розслідувати. Тому в багатьох країнах передбачено особливий порядок їх розслідування і судового розгляду.

Спільним у цій проблемі є те, що і в Україні, і за кордоном не всі бажають сплачувати податки належним чином, але, на відміну від нас, там проводять чітку різницю між мінімізацією податків та ухиленням від сплати їх шляхом приховування доходів. Консультації громадян та приватних компаній з питань ухилення від податків перетворились на самостійну галузь з мільярдними оборотами капіталу, який охоплює сотні компаній та тисячі експертів, що займаються приватною практикою, їм протидіє велика кількість податкових інспекторів, котрі докладають зусиль, щоб уловити той делікатний момент, коли операції з податкового планування перетнуть межу, яка відділяє мінімізацію від ухилення їх сплати.

В сучасних українських реаліях при взаємодії фіскальних органів з платниками податків, процедури виконання обов'язків розглядаються як сервіс,

що потребує комфортності та зручності. Це зумовлює налагодження системи фіскального партнерства між податковими органами та платниками податків. Поряд з цим, важливо розглядати тактичні методи протидії ухиленню від сплати податків [3]:

1. Застосування економічно обґрунтованих санкцій за порушення податкового законодавства.
2. Досягнення оптимального рівня податкового навантаження.
3. Створення ефективної системи податкового контролю.
4. Підвищення податкової культури та досягнення партнерських відносин між платниками податків і контролюючими органами.
5. Формування передумов для легалізації тіньових структур.
6. Створення інформаційної бази підприємств, організацій, закладів і громадян України, які ухиляються від сплати податків, для використання такої інформації реєструючими органами в разі вирішення питання про створення такими юридичними й фізичними особами нових суб'єктів підприємницької діяльності тощо.

Отже, щоб зменшити масштаби ухилення від сплати податків необхідно ретельно налаштувати податкове законодавство на потреби забезпечення його прозорості, покращити критерії виявлення фактів ухилення, за рахунок проведення аналізу діяльності суб'єктів господарювання, зокрема і їх посередників. Потрібно вдосконалювати демократичні інститути, а не збільшувати кількість перевірок чи розмір штрафів, активізувати боротьбу з корупцією, насамперед у державних органах.

### **Література:**

1. Ткачик Ф. П. Податкове консультування як спосіб мінімізації ухилення від оподаткування / Ф. П. Ткачик, І. В. Дармопук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – Вип. 9 (ч. 5). – С. 204–208.
2. Коновалова І. М. Теоретичні аспекти ухилення від сплати податків та механізм їх уникнення / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.klubok.net/article1889.html>.
3. Фільо М. М. Перспективи та пріоритети протидії ухиленню від сплати податків / М. М. Фільо // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.rusnauka.com/27\\_NII\\_2013/Economics/15\\_146391.doc.htm](http://www.rusnauka.com/27_NII_2013/Economics/15_146391.doc.htm).

**Когут Тамара**

Тернопільський національний економічний університет  
Науковий керівник: к.е.н., доцент Дмитрів В. І.

## **КРИПТОВАЛЮТА БІТКОЙН: ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ, РОЛЬ У СУЧАСНІЙ ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ**

Криптовалюти, і зокрема біткоіни з початком нового 2017 року набули великого поширення, та впливу на суспільство. Разом з тим зростає і вартість даної валюти у інших грошових одиницях, та кількість розрахунків валютою по всьому світу. Якщо до початку 2013 року створювати біткоіни можна було